

Er ref: Malin Johansson
Anna Cedrum
M2020/02035

m.remissvar@regeringskansliet.se
malin.johansson@regeringskansliet.se
anna.cedrum@regeringskansliet.se

Vår ref: Kai-Yee Thim
R2020-57

kai-ye.thim@skogsindustrierna.se

Yttrande avseende Miljödepartementets promemoria Genomförande av EU:s engångsplastdirektiv och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning (M2020/02035)

Skogsindustrierna tackar för möjligheten att lämna synpunkter på denna remiss (M2020/02035).

Sammanfattning

Skogsindustrierna anser att en övergripande harmonisering av direktiv och initiativ med likartade syften inom EU är väsentlig för att uppnå önskat syfte.

Skogsindustrierna betonar också att förtydligande av vad som avses vara plast är en avgörande förutsättning för att den inre marknadens funktion. Den antagna definitionen försvårar lösningar för att substituera engångsplastprodukter.

Skogsindustrierna anser också att implementeringen av märkningskravet bör skjutas upp för att ge berörda aktörer en rimlig möjlighet ta del av vägledning om *vad* som omfattas av märkning och *hur* den ska tillämpas i praktiken.

Skogsindustrierna betonar även att produkter avsedda för flergångsanvändning inte alltid är det bästa alternativet för minskad miljöpåverkan. Detta bör återspeglas i det föreslagna informationskravet så att konsumenter kan göra ett val som skapar störst miljönytta.

Skogsindustriernas yttrande

Skogsindustrierna stödjer åtgärder som minskar negativ miljöpåverkan från fossilbaserade och/eller icke bionedbrytbara produkter.

Skogsindustrierna är även positiva till att promemorian förordar produkter baserade på förnybar vedfiberråvara som alternativ till engångsartiklar av plast.

Övergripande harmonisering av åtgärder baserade på direktiv och initiativ inom EU

Skogsindustrierna ser stora fördelar med ökat samarbete mellan medlemsländerna för att harmonisera de åtgärder som införs inom EU, även i de fall medlemsländerna har rådighet att införa nationella åtgärder.

Kommissionens vägledning som avser förtydliga engångsplastdirektivet är kraftigt försenad och ännu inte har färdigställts. Detta medför en risk att stora olikheter i nationella implementeringar kommer att uppstå. Utifrån för oss kända pågående processer finns en risk att stora skillnader i åtgärder håller på att införas och det riskerar att försvaga den inre marknadens syfte och funktion samt medföra suboptimeringar.

Skogsindustrierna anser att en övergripande harmonisering av direktiv och initiativ med likartade syften inom EU är väsentlig för att uppnå önskat syfte. Skogsindustrin är en viktig exportindustri för Sverige och påverkas därmed väsentligt om det uppstår stora nationella olikheter i regler och styrmedel inom EU:s inre marknad.

Förtydligande av vad som avses vara plast – en avgörande förutsättning för den inre marknads funktion och lösningar för att substituera engångsplastprodukter

Den vida definitionen av plast försvårar för alternativa produkter och framtida lösningar för att substituera engångsplastprodukter. Inom Skogsindustriernas medlemsföretag pågår omfattande forskning och utveckling för att ersätta dagens plastbarriärer. Detta sker på bred basis i samarbete med universitet och institut. Ett exempel är att ersätta det tunna plastskikt som är appliceras på många paperbaserade muggar och livsmedelsbehållare med biobaserade alternativ. Alla lösningar är ännu inte på plats, men för att främja vidare innovation inom området behövs en tydlig vägledning avseende vilka polymerer som definieras som plast. Det behövs även klarhet i vad som avses med begreppet "kan användas som huvudsaklig strukturkomponent i slutprodukter" då polymerer kan användas i tillverkning av papper och kartong som processhjälpmedel för att nå vissa materialegenskaper samt för att uppnå hög resurseffektivitet. Otydlighet i definitionen av plast medför en risk för olika tolkningar såväl mellan marknadsaktörer som mellan olika länder och därmed en uppenbar risk för den inre marknads funktion.

Papper och kartong omfattas inte av direktivets krav på åtgärder för minskad förbrukning eftersom detta material inte är plast. Detta gäller dock endast material som inte modifierats på kemiskt sätt som fördröjer nedbrytningen. Processkemikalier, exempelvis polymerer, används vid framställning av papper. Dessa processkemikalier kan även ge fett- och vattenavstötande egenskaper. Med det nuvarande tolkningsutrymme i definitionen för plast så finns det en risk att dessa produkter anses vara plast. Samtidigt är det olyckligt att pappersbaserade produkter, som kan erbjuda en kraftig minskning av plastanvändningen, omfattas av samma restriktioner som produkter som uteslutande görs av plast. Till exempel kan direktivet leda till att papperstillriker med en beläggning förbjuds, trots att innehållet av polymerer kan vara så lågt som 1%. Produkter som erbjuder en lösning definieras därför – tyvärr - som en del av problemet.

Implementering av märkningskravet enligt genomförandeförordningen (EU)2020/2151 bör skjutas upp

Märkningskravet ger utrymme för olika tolkningar och tillämpningar i medlemsländerna.

Genomförandeförordningen som publicerades i december 2020, tillsammans med Kommissionens försenade vägledningsdokument (ännu inte färdigställt) ger Naturvårdsverket mycket ont om tid för att ta fram författningsdokument till berörda aktörer. Detta innebär att berörda aktörer inte har en rimlig möjlighet att uppfylla märkningskravet inom angivna tidsramar och riskerar därmed att påföras sanktionsavgifter.

Förslaget om hur märkningen ska genomföras i form av tryck på produkter riskerar dessutom att motverka sitt syfte genom att bidra till kassationer i produktionen med anledning av att märkningskravet ska ske i det officiella språket. Ett vanligt scenario är att optimera produktion och tryckning av produkter till EU-marknaden.

Märkningskravet såsom det är utformat riskerar att försämra producenterens effektivitet och resursanvändning.

Skogsindustrierna anser därför att implementeringen av märkningskravet bör skjutas upp för att ge berörda aktörer en rimlig möjlighet ta del av vägledningar om *vad* som omfattas av märkning och *hur* den ska tillämpas i praktiken.

Mer tid för omställning behövs innan förbudet att släppa ut engångs-muggar som innehåller mer än 10 procent plast på den svenska marknaden införs

Skogsindustrierna stödjer förslaget om förbud att släppa ut engångsmuggar som innehåller mer än tio procent plast. Den föreslagna tiden för införandet, 1 januari 2024, är dock alltför snävt och gör det svårt för hela industrin att ställa om. Ett exempel är den funktionalitet som dubbelsidigt belagda pappersmuggar har idag och som används för att förpacka kalla drycker. Skogsindustrierna efterfrågar mer tid innan införandet av förbudet för utveckling av ny teknik och produktionskapacitet. Ytterligare en aspekt att ta i beaktande är även det tolkningsutrymmet som den nuvarande vida definitionen av vad som är plast ger upphov till.

Skogsindustrin anser ändå att förslaget ger starka incitament för berörda aktörer att övergå till artiklar med mindre mängd plast. Dessutom kan fibrerna i pappersmuggar med ett tunt plastskikt materialåtervinnas i dagens återvinningsprocesser.

Produkter avsedda för flergångsanvändning är inte alltid det bästa alternativet för minskad miljöpåverkan - för hållbar hantering krävs tydlig information till konsumenter både om engångsplastprodukter och produkter avsedda för flergångsanvändning

En åtgärd som tas upp i direktivet för att uppmuntra till ett ansvarsfullt konsumentbeteende är att återkommande informera om hållbar användning av engångsplastprodukter och vad dessa produkter kan orsaka för negativa miljöeffekter som nedskräpning eller annat olämpligt bortskaffande av produkten ger upphov till. För förpackningar ska även information om att återanvändningsbara alternativ finnas att tillgå. Informationskravet innebär att flergångslösningar ska tillhandahållas som alternativ utan att en kritisk granskning av miljönyttan av en sådan substitution genomförts. Ett exempel är den nyligen publicerade [livscykelanalys](#) utförd av Ramboll som tillämpat ett systembaserat tillvägagångssätt för att jämföra miljöprestanda för artiklar för engångsbruk- med flergångsanvändningsalternativ för konsumtion i snabbmatskedjor i Europa. Sju olika livsmedels- och dryckesbehållare och bestick studerades, inklusive koppar för varm och kall dryck. Resultatet visar att produkter avsedda för flergångsanvändning har upp till 177% större klimatpåverkan, förbrukar 267% mer vatten och använder 237% mer fossilbaserat bränsle jämfört med engångsmuggar och engångslivsmedelsbehållare som är fiberbaserade. Studien visar också att de fiberbaserade engångsprodukterna ger negativ påverkan på övergödning av sötvatten och joniserande strålning. Värt att notera är att de förluster och kassationer som produkter avsedda för flergångsanvändning kan ge upphov till är inte inkluderade i studien. Informationen till konsumenter behöver spegla betydligt fler aspekter för att ge en rättvisande bild för plastbelagda pappersprodukter. Skogsindustrierna betonar därför att produkter avsedda för flergångsanvändning inte *a priori* ska förutsättas vara det bästa alternativet för att minska miljöpåverkan. Detta bör återspeglas i det föreslagna informationskravet så att konsumenter kan göra ett val som skapar störst miljönytta.

För Skogsindustrierna

Kai-Yee Thim
Produktdirektör